

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Főszerkesztő: 133. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

egész évre ..... 4 ft
fél évre 2
3 hóra 1

Egyes száma ára 10 kr.

HALASI ÚJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP.

KIADÓHIVATAL:
Főtelep 133. sz.

HIBDÍJTESZET: ÚJA
Három hónapra ..... 2 kr
Kis hirdetésben egy sor 2 kr

A hirdető fel megjelölés nélkül
hirdetéseinek költsége 30 kr.
bélyegző ártalán.

Még egyszer a gazdasági egyesületről.

Vannak idők, midőn lázas tövénység lepi meg az embereket, van generáció, mely duzzadozó ereiben elég erőt érez megbirkózni mindennel, a mihen előhaladást lát s kész a legnagyobb fába fejszét vágni; ily idő, ily generáció volt akkor, a mikor 1876-ban a halasi gazdasági egyesület megszűlt.

Igaz, hogy ezen „összesemőnek” mint a mult czikk nyelven írja nevezte, nem valami szerencsés időp esett a földmiveltési minisztertel nyert keresztségre; mert a pártkérők akkor, oly mérvben dultak nálunk, hogy egyik politikai párt terjeszkedési intéztiójának magyarázatán némelyek által ezen gazdasági egyesület felállítása; azonnal történtek lépések ellensúlyozásul egy másik ily egyletnek létrehozására; de ezzel a gyanakvók torhesek maradtak; nem tudom nem most akaró megsejtenni az akkor bémrókódott emhryó.

Toljes igaza van a lapnak abban, a mint szemünkre lobbantja, hogy minden közügyből pártkérődést csinálunk. Igaza is lesz mindaddig, míg a különböző nagyon tiszteltre méltó vezérfrónai a politikai pártoknak föl nem bírnak emelkedni a mívelt higgadság azon színvonalára, a honnan községi, egyházi, egyesületi és társadalmi közügyeink a politikai pártkérődésektől elkülöníthetők. Nagy valószínűség szerint ezen gazdasági egyesület is többek által párt oldalra volt szánva; de, az magát annak át nem engedte s talán éppen ezért fejlődött ki irányában az a közöny.

TÁRZA.

Új adat Halas történetéhez.

Kis-Kun-Halás város történetéből eddig a legrégibb adat az 1451-ik évből való volt. Egy fömmaradt oklevél szerint ugyanis, mely a budai káptalannal s másfelől a halasi levéltárban is megvan, a mondott évben „sedria” tartatott Halason, melyen jelen voltak „capitányok, comites és 12 jurati assessorok” kik itt bizonyos Kálász Balázs és Harkai Nagy István közt támadt határpert igazítottak el.

Gyárfás István nagy művének a Jászok történetének sajtó alatt levő legközelebbi köteté új adatot közöl Halas város régi történetéről, melyből kitűnik, hogy városunk mint Halas már 1408-ban fömállott, tehát 43 évvel korábban, mint az eddigi legrégibb történeti adat mutatja.

A nevezett új tudvalóvóló Zsigmond király uralkodásába esik. Zsigmond 1408-ban Boszniában vjelt hadat, sarról lázadó király

a melyből gazda közönségünket felrészni több jóakaratauk törekvése tárgyát képezi.

Nem lehet tagadni, hogy ha volt 1876-ban valami értelme annak, hogy gazdasági egyesületet állítsunk, bizonyos, hogy most midőn a nagyvilággal érintkezésbe léptünk, százszoros értelme van annak, hogy azt fentartsuk.

Igonis fentartsuk, mert nem áll czikk író ur azon laconicus állítása, hogy ezen egyesület egyedüli érdeme az, hogy született és meghalt. Elég legyen e részben csak azon kitérésro utalni, melyet az egylet a szegedi kiállításra városunknak szerzett. Erdemünk száma ezzel nem szaporodik ugyan, mert ha a czikk író a meghalást is érdemnek számítja, az egylet még egyáltalában nem szerezte meg magának ezt az érdemét, mivel ha méltóztatik megengedni, még élni bátorodik. Donique megvan.

A másik egyesület, melyet indítványozó ur óhajít, még csak a lehetőség sorába tartozik. S kikből állhatna ez az embryó gazdasági egyesület? Bizonyosan nagy részben azokból, kik e meglévőnek tagjai, értom különösen az alapító tagokat. Már ha czikkíró ur, mindenesetre nemcs felhívással a módzatokba is belenyulva, tettekre kész, sőt serkenti is harezba a bajnokokat, mint van az, hogy a meglevő köröket mozdulni sem hajlandó, holott az egyesület egészben újból szervezhető, ifju, tövönky erőket állithat az egyesület élére? Meg lehet győződve a czikkíró ur, hogy a teljesen új ifju erő alkalmazása éppen nem fogja bántani azokat, kiket politikai, városi, egyházi ügyeink, társadalmi saj-

nos körülményeink élessége 4 — 5 évan át töltenségre, inkább várakozásra kényszerített. Az azóta folyót pártkérődelmek mélyen belenyultak ezén egyesület életébe; de azért még nem ölték, mert az élete feletti gondoskodás eddig megmentette.

A mi a czikkíró urnak indítványa mellett szölyözött nézeteit illeti, a mefnyiben ezek alapszabályainknak a szakosztályokról szöly fejezetében nem volnának meg, azokat szivesen telöltjük vitatás tárgyává; részéről előre is kijelentem, hogy azokban több egyesleges eszmét találtam.

Ha politikai meggyőződésünk iránti kímélet, ha közügyeinknél a közjó iránti tekintet, ha társas életünkben, egymás szemébe iránt a mívelt modor jön nílünk alkalmazásba, higye el a czikk író ur, nem kell rombolnunk, hanem építgethünk a meglevő alapon, nem kell a még élő gazdasági egyesületet megölni csak azért, hogy annak helyébe egy másiknak állítását megkísértsük.

En, bármily tekintélyes gazda legyen is a czikkíró ur, az ő törekvése ellendő a legmelegbben ajánlom gazdasági társaimnak, hogy a gazdasági egyesület igazgató bizottsága által kibocsátott ívekre mind többben irjanak alá, hogy a nomsokára egybehívandó nagy gyűlésen az újtalakulás sikerrel megtörténhessék. A most már székásgessé vált gazdasági egyesület megerdemli mindnyájunk jóakaratait, a melyet ha iránta tanusítunk az egyesület sikerrel fordíthatja a vasut elönyeit s a kormány által szivesen nyújtandó támogatást saját s követo a város közönségének hasznára. Tóth János.

Tvartkó ellen. Dobaj miholt volt a döntő csata melyben 120 bosnyák főr s maga a király Tvartkó is elfogatott; a főurat Zsigmond kivégeztette, mire Bosnia meghódított nétt.

Exultis Zsigmond győtes seregével Buda felé indult, magával virón a fogoly Tvartkót; szeptember 2-án és 5-ikén Diakováron s innét a Buna-Tiszaközön át vevón útját, szeptember 20. és 27-ik napjait Halason töltötte. Igazoltá ezt a napokon itt kiadott két oklevél.

Ugyanis Szeptember 20-án Zsigmond király egy rendeletet adott itt ki, melyben az egi káptalannak meghagyja, hogy négyezalást István fia, Kompolit és László philistonsokat (Jászokat) az ezeknek közelebbi adományított Szentkozmademenjén, szállás hírtokba törvényesen vezeték be, mit az egi káptalan az év október 24-én teljesített is.

A másik oklevél, melyet szeptember 27-én a király szintén Halason állított ki, ugyancsak egy az egi káptalannal intézett rendeletet tartalmaz, s arról szól, hogy bizonyos

Pál, Domonkos és több más megyezott kolbászszállási (nagykuszári) kunok, az általok Dorsi Demotor s örökösaitól megszerzett Hovosujvár megyei katalis helység faló részébe s több más katalis részirtokba tartassanak be.

E szerint Halas a 16-ik század elején már város volt. S így igaz van Turmászának a ki Halasról írt történeti művében fömállítottán a város létezéséről szöly 1451-iki adatot, ezeket mondja: „Mint hogy az aktori — emberektől szöly — időben egy város nevét edemlé helység nem kevés idő alatt álteltelrevelt be lakosokkal, bizonyos, hogy Halas, ha nem előbb, legalább a 16-ik század elején már város volt.” S minthogy ugyancsak az okokodás áll a most már hirtérítet korábbi fömpontra is, kétségtelennek tekinthetjük, hogy városunk eredete legalább is a 14-ik század közepeig viheto vissza.

Vasúti menetrend.

Halasról indul

Budapestre:

Személyvonat	—	—	délelőtt	11 óra 50 perc.
Vegyevonlat	—	—	éjjel	12 óra 20 perc.

Szabadkára:

Személyvonat	—	—	délután	2 óra 57 perc.
Vegyevonlat	—	—	éjjel	3 óra 18 perc.

Halásra érkezik

Budapestről:

Személyvonat	—	—	délután	2 óra 50 perc.
Vegyevonlat	—	—	éjjel	3 óra —

Szabadkáról:

Személyvonat	—	—	délelőtt	11 óra 43 perc.
Vegyevonlat	—	—	éjjel	12 óra —

Korda Imre,

felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

NYILT-TÉR. *)

A városi képviselői közgyűlés I. II. és IV-ik szakszékelye jan. 28-iki ülésében tárgyalván a reform. totemó képviselői ügyét, az alkalommal különféle megjegyzések tettek az egyház nevében általam beadott felelkezés ezen kitételére: „A városi levéltárnak még el nem tört aktái.” Erre vonatkozólag én a következő felvilágosítást nyújthatom. — Midőn a városi

*) Az a rapart alatt közöltékét a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

levéltárban a tagozás alkalmával tartott birósági gyűlések jegyzőkönyreit meg akartam tekinteni, a városi levéltárnak előzői hivatalosan kijelentette, hogy ezen jegyzőkönyvek a városi levéltárban nincsenek. Csak mint magán véleményem tette ki, hogy ez iratok talán a városi levéltárban nincsenek.

Hogy miért nem kerestem aztán az iratok a városi levéltárban, erre nézve utalok a 202.

1405.

1878. számú iratoknál levő tárgyalást leírásokról.

A kit értekel őt a magyarkozót megtalálhatom. A velt es. kir. közgyűlési irattárnak mintegy a városi levéltárban kellene lenni. Ez az irattárban pár évtől ezeltől kerestem bizonyos okmányt a akkor meg tudtam, hogy a velt es. kir. közgyűlési irattára fele részben nem adott át a városi levéltárnak.

Látal való tehát, hogy az előzői irattárak alapján beállítottam, midőn a városi levéltárban az iratok használata, a melyet minden bevezetés és megbotránkozás dacára is, melyfel fogadtatik, teljesen jogocultnak és indokoltnak tartok.

Gyentese Antal
ágyvéd.

H I R D E T É S E K.

Épületfakereskedés.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a helybeli közönséget, hogy üzletemet Szabadkáról Halásra tettem át, s itt a vasut-utczában levő Kereszturi (jelenleg Garbai Sándor) féltelken fakereskedést nyitottam.

Kapható nálam gőzfűrészt által készített mindenféle épütfafa, épülethez való kész fanemű, mindenféle asztalos munkához való **deszka és fa, zsindely, lécz, bognárfa** és minden o szakmába vágó árucikk.

Azonkívül felvállalom az épületekhez való fa és ácsmunka elkészíttetését.

Felkérem a t. közönséget, hogy nagyobb épületekhez való cikkekre a megrendeléseket mennél előbb sziveskedjék oszkozolni.

Üzletemet ajánlom a t. közönség szives pártfogásába.

Tisztelettel

Rosenzweig Hermann.

2016 b. sz.
1882.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a halasi Tekintetes kir. járásbiróság 1850, 1851. számú végzése által Löv Ernő kecskeméti lakos végrehajtó javára, Figura Imre halasi lakos ellen 798 frt 20 kr. tőke, ennek 1882. év Február hó 1-ső napjától számítandó 6% kamatai és oddig összesen 70 frt 80 kr. perkköltség követelés erejéig elrendelt kioldgítási végrehajtás alkalmával bíróság lefogalt és 1650 frt — kr-ra becsült szarvas marhákból állingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1953/1882. p. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Halas város közházánál leendő esküszóelőre 1888-ik év Február hó 18-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók ezenél oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsíron alul is eladatni fognak.

Az elárverozendő ingóságok vételára az 1882. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizendő.

Kelt Halason 1883-ik évi Január ha 20-ik napján.

Barina János
kir. bírósági végrehajtó.

Vasúti Szállító-leveél

kapható

a könyvnyomdában.

Egy példány ára 1 kr.

A helybeli nagyvendéglőben havi kosztosok jutányos árak mellett elvállaltatnak. Ugyanott elő lehet fizetni étkezésre házhöz hordtatás mellett is. — A vendéglőben minden nap **friss tormás virall** kapható. — Pontos és jó kiszolgálásról közösködem.

Patkós Benó
nagyvendéglő.

ELESZTŐT

naponként friss készítményben küld megrendelőre minden vasut és postadalmásra és pedig első rendű és a legnagyobb kelező hatással bíró

sütő-élesztőt

kiloját 86 krért (franco-cso-magolás) a szegedi első kenyér-sajtó élesztő-gyár

Szegeden.

1-30. minőségű kenyér-sajtó-élesztőért kezeség váltalattik. 10-2